

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

יו"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זצוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

פרשת במדבר וחג השבועות
ה' סיון תשע"ג

גליון תרס"ד - אבות ו'
זמני כניסת ויציאת השבת

9:53	9:43	8:23	לאנדאן
8:41	8:09	7:05	בני ברק
8:44	8:06	6:50	ירושלים
9:15	=	7:46	בארא פארק

גליון מוגדל

דברי תורה

ממורינו הגה"צ אב"ד דקהילתינו
שליט"א

טעם למנהג לאכול מאכלי חלב בהג
השבועות,

דהנה טבע החלב היא כי לאחר שנתקלקל החלב עושים ממנה גבינה וכדו' וכל כמה שמתקלקל ומתעפש עושים ממנה מאכל אחר, וזה רמז לתורה כי כל דבר תורה אינה הולכת לריק ולא יבוז, אלא יש לה תכלית והיא שמורה וספונה שיבוא על ידה חידוש בתורה, ובלמוד תורה לשמה אפי' סברא שהפריכה יש לה מקום ותבוא לו לעזר ואם לא במקום זה אזי במקום אחר יהיה לו לשימוש בסברא זו, ועי' מש"כ החת"ס (על פרקי אבות בסוף חלק ויקרא) בפ"י המשנה כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה שאפי' הדברים שאינם צודקים זוכה בהם, ובהגות שם כתב מספר ליקוטי חבר בן חיים (ח"א ליקוטי ש"ס פרק ו') בשם החת"ס כמה דאמרינן שם תרי מכתבן מילייהו בספר הזכרונות חד לא מכתבן מיליה, הפי' כי הלומד ביחידות אם טועה יגע לריק, משא"כ שני ת"ח המחדדים זה לזה בהלכה, אף מי שלא כוון בעצמו אל האמת מ"מ העיר חבירו אל האמת ולכן אפילו מי שלא כוון אל האמת מכתבן מיליה בספר הזכרונות, ע"כ.

* * *

י"ל הטעם שעושים שמחה לכבודה של תורה בשמחת תורה ולא בחג השבועות שהוא יום הנבחר שקבלו ישראל התורה ונהיה לעם הנבחר, והיום הזה היה ראוי לשמוח בשמחת התורה כי ביום הזה היה לנו עוז ואורה, אלא כידוע שהמלאכים טענו תנה הודך על השמים, ובקשו לעכב את נתינת התורה לעם ישראל בתחתונים, ושיישאר התורה בכחינתה הרמה בשמים נחלת העליונים שרפי מעלה, ואולם לא הסכים הקב"ה עמם ונתן התורה לילודי אשה אשר על הארץ המה, ובכן כיון שהיה למלאכים תרעומות על נתינת התורה לישראל לכן לא עושים ביום הזה שמחה וריקודים לכבוד קבלת התורה, שלא נשמח ונשיש בעת אשר יש כאב וצער למלאכים, כי זהו עיקר ויסוד התורה להשתתף בצער הזולת ולשמוח בשמחתו, ורק בשמחת תורה לעת סיום וגמרה של תורה אז עושים שמחה וריקודים לכבודה של תורה, כי לאחר שלמדו ישראל את כל התורה ועוסקים בה ומקיימים מצוותיה, וידו כולם גם אלו אשר בשמים ממעל כי התורה המפוארה אכן ניתנה בכלי מפוארה ותפארת לו מן האדם, וכל ברואי מעלה ומטה יחד ישמחו וישישו בגילה ורינה,

המשך בעמ' ג'

שיחות קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר
שליט"א

פניני קודש לחג השבועות
בארא פארק - ארה"ב

בפשטות, שאפי' שיהיה קשה,
אז ג"כ יש צריך תמיד להכפיק
עצמו לתומ"צ להשי"ת, באמת
בשמחה ובטוב לבב מרוב כל,

להתעוררות בתשובה צו שטייגען. עם ישראל בכל דור ודור, הם שומרי תורה ומצוות, וכולם עוסקים בעבודת השי"ת ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ תפארת גדולה ועטרת ישועה.

אומרים בשם הרה"ק ר' משה מקוברין זי"ע שכשחישב את כל ימיו אמר, "מילא הזמן שהיה קל לעבוד את ה' מהיכי תיתי, אבל אלו הזמנים שהיו קשים בעבודת ה' תורה שנלמדה באף", על אף שאצלו תמיד היה קיום התומ"צ בשמחה ובשלימות תמיד, עם כל זאת בימים הקשים לעבוד את השי"ת הזמנים האלו מאירים ומזרחים טפי, והוא כלל גדול כדאי בירושלמי עדיף פעם אחת בצער מאשר הרבה פעמים שלא בצער.

הצדיקים הקודמים היו מלאי יגועים לימי הקושי והכפי' בעבודת השי"ת, דלפום צערא אגרא, אדם כי ימות באוהל אין התורה נקנית אלא במי שממית עצמו עליה, התורה ומצוות ועבודת ה' בזמנים קשים וכפויים הם ימים החשובים הגדולים ביותר והמאירים והזרחים ביותר דלפום צערא אגרא.

השי"ת יעזור דאורי יו"ט שבועות ישפיעו עלינו אויף א זיסע אופן אויף אייביג, ואור השבתות של התומ"צ מאירים עלינו לתמיד, ויה"ר שנוכה לעבוד אותו ית"ש בכל הזמנים גם הקשים ביותר מתוך שמחה וטוב לבב מרוב כל ובזריות, וה' יעזור שיהיו באמת זמנים קלים און אלע עניינים עלינו ועכ"י.

ה' ירחם שכולנו זאלן שטייגן בכל המצבים והזמנים בזריות מיט א גזונטע אידישע שמחה שטענדיג, ועשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם, והשי"ת יעזור שכבר מעכשיו נקיים ונקבל נעשה ונשמע את כל התומ"צ בשלימות וברצון כדבעי, המשך בעמ' ב'

עליונים ששו ותחתונים עליו בקבלת תורה מסיני, לכאורה יש לנו להבין, ידוע שהעליונים אמרו שקיבלו התורה למעלה שאמרו המלאכים תנה הודך על השמים, ומה הפשט שגם העליונים ששו,

הרי הם לא ששו שהתקבלה התורה למטה, אלא רצו אותה למעלה, ועוד קשה שכתוב עליהם הר כגיגית ואמר להם אם אתם מקבלים את התורה מוטב ואם לאו פה תהא כו', ולכאו' הרי ישראל היו בדרגות גבוהות עד מאוד של יראה מאהבה מיט א גוואלדיגע רצון טוב וא"כ מה היה חסר הענין ולמה היה צורך לכפות עליהם הר כגיגית, בשעה שהם אמרו נעשה ונשמע...

בתורה אי' פשעא"ס ויל"פ - עליונים ששו - שכל זמן שהיה משא ומתן המלאכים צעקו געוואלד שיתנו להם התורה, ואח"כ שראו שזהו רצון הבורא שיהיה דווקא למטה לבני ישראל בזה העולם, שזהו רצון ה' שיהי' כך, אזי יש כבר שמחה גדולה גם אצל המלאכים בעולם העליון וגם למטה, כי זהו רצונו ית"ש, והיו מלאי שמחה שהתקיים רצון ה', היו עליונים ששו ותחתונים עליו בקבלת תורה מסיני.

וזהו הענין בטל רצונך מפני רצונו, ועשה רצונך כרצונו, ואין לנו השגה במלאכים, אבל יש ללמוד מוסר בפשטות שיש לגמרי להתבטל ולשמוח מפני רצון ה', וכן למה כפה עליהם הר כגיגית בדרגתם הגדולה שהיו שרויים בה אז, הספה"ק מדברים בארוכה על זה, ויתכן לפרש לפי שרצה השי"ת להראותם שעכשיו שאתם ישראל כמדריגות גבוהות הכל טוב ויפה, אך מה יהא כשיגיע זמן כשתהיו בגלות הנוראה וקיום התורה תהא קשה עליכם מאוד.

וזהו הפשט שאפי' כשיבואו זמנים שתצטרכו לכפות עליכם הר כגיגית את קיום התורה ומצוות שתבוא בקשה מאוד, אז גם תזכרו לכפות עליכם הר כגיגית לקיים את התורה ומצוות תמיד, זהו שכפה עליהם הרבש"ע הר כגיגית.

ובאמת הם היו דור דעה במדבר, ואנו לומדים

שיחת קודש

המשך מעמ' א'

שהכל יהא בשמחה תמיד עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה, וכביכול יקרבו אליו לבדו לאבינו שבשמים אויף אייביג.

השי"ת יקרבו אליו לבדו, מתוך בריאות בשמחה ובשמירה עליונה ובבריאות השלימות תורה וגדולה במקום אחד, ומאוד מאוד מיט א גרויסע סייעתא דשמיא ובניקל,

השי"ת ירחם ויעזור שכולנו זאלן שטייגן בשמירת התומ"צ אויף א זיסע אופן אויף אייביג, וירחם וישמח את כל ישראל בכללות ופרטות בכל העולם, וישפיע על כולנו את אור התשובה באמת מאהבה ואור התומ"צ והתורה ומצוות, ויתן לכולנו רפו"ש והבריאות השלימות הגוף והנפש,

וברוב רחמיו המרובים יתן לנו ברכות ישועות ושמחות שלימות בגו"ר ורפואה שלימה וגאולה שלימה וישועה שלימה ושמחה שלימה ובנין ביהמ"ק.

השם ברחמיו יאספנו שנוכה לעלות לרגל לבית המקדש, וברו"ר יתן לכולנו א ישועה שלימה, אויף א זיסען אופן אויף אייביג, והשי"ת הכל יכול וכוללם יחד ותשועת ה' כהרף עין שכי' פתאום יבוא' ולא יודעים מהו הזמן, פתאום ישמע שמישיח הגיע און בנין בית המקדש איז דא, ירחם המרחם ישמור המרחם, והגאולה שלימה יכולה להיות בכל רגע דכי אחכה לו בכל יום שיבוא ולא יכולים לידע, השי"ת ישלח את אלי הנביא עם משיח בן דוד ויאספנו כולנו אויף א זיסע אופן אויף אייביג.

ניצוצי אש

דברי אלוקים חיים ואמרות קודש דנפקי מפום כ"ק מרן אדמו"ר רבינו הקה"ט זיע"א על מרן הבעש"ט הק' לרגל ההילולא ועל חג השבועות

ענין שכפה עליהם הר כגיגית

איתא במדרש (ע"פ ה' איש מלחמה) ביים נדמה להם כאיש גיבור בחור מלחמה, ובסיני נדמה להם כזקן מלא רחמים.

יש לבאר הענין בזה כי בעת מתן תורה כאשר כל העולם חל מפני הדר גאונו ית', ובריות בראשית חרדו מוכן בהגלותן מלכנו על הר סיני ללמד לעמך תורה ומצוות, וכמ"ש ויחרד כל העם אשר במחנה וגו' ויראה העם ויניעו ויעמדו מרחוק, לכן עודדם השי"ת וחיזק את רוחם לבל יפלו ח"ו, ונראה אליהם כזקן מלא רחמים,

להורות נתן בזה שהא-ל מלא רחמים ורחמיו על כל מעשיו, סובל וצופה לרשע וחפץ בהצדקו ולרחמיו אין שעור ועד אין חקר, ואם תאמר אם כן למה כפה עליהם הר כגיגית ואמר להם אם לא פה תהא וכו' שזהו בבחי' דין,

י"ל על פי מעשה שהיה אצל הרה"ק ב' הבית אהרן **מקארלין** זיע"א אשר ציוה לשני אברכים ללמוד בספר הקדוש **ראשית חכמה** שער היראה (בעניני שכר ועונש) ולאחר ג' חדשים חזרו אליו, האחד היו פניו כבושות בקרקע מרוב אימה ופחד, והשני לא נתפעל כל כך ממה שלמד בספר ראשית חכמה, **ויהי** כאשר נכנס הראשון אצל הבית אהרן, חיזקו ועודדו ואמר לו אל תשכח כי חסדי ה' כי לא תמנו כי לא כלו רחמיו, מצינו בגמ' (שבת פט:) דאמר יצחק אבינו ע"ה להקב"ה פלגא עלי ופלגא עלך וכו', ויצא החסיד שמח וטוב לב.

ברם השני כשנכנס אצל רבו הב"א אמר לו, ידוע תדע כי כל מה שראית כתוב בר"ח אין כל זה אלא כהתחלה לכל הפורענות והעונשין בבית דין של מעלה, ותיכף נתלבש בחיל ורעדה מאימת הדין ע"כ, **ובזה** ניחא דבעינן לתרתי כפיית ההר וזקן מלא רחמים לכל חד כפום דרגא דיליה ודו"ק.

מתוך שיחת חיזוק והתעוררות מכ"ק מרן אדמו"ר זיע"א לכל יתיאש האדם מהיצי"ר הרוצה להחטיא, ואף שלפעמים וכן היא ע"פ רוב, שאחר כמה פעמים של השתדלות, מרגיש שקשה עליו להתגבר, וכאילו חשך עליו עולמו, צריכים לדעת שח"ו אל

יתיאש עצמו מעבודתו, דכך היא דרכה של תורה, וכדאיתא משל על זה **ממרן הבעש"ט הק' זיע"א**, דאב הרוצה ללמד את בנו ללכת, אז מקודם מחזיקו בשתי ידיו, עד שהבן מתחיל לפסוע קצת ואז מנסה האב לראות אם יוכל ללכת גם לבדו, אבל גם אז מחזיק את ידו מסביב לו שלא יפול, רק שהבן שאינו יודע זאת מתחיל להתפחד. וכמו"כ בעבודת השי"ת, הוא מרגיש שכאילו יש לו נפילה, אבל צריך לדעת שבאמת שומרים עליו מלמעלה, ואם רק ימשיך בדרכו הטוב אז יעלה מעלה מעלה ולא יפול כלל. **ע"כ מתוך קטע משיחת קודש.**

מרגלא בפומיה דמרן אדמו"ר זיע"א לומר בזה"ל בענין התשובה ממרן הבעש"ט ליזמא דהילוליה:

הנה קבלה בידינו ממרן הבעש"ט הק' זיע"א כי כל דבר שהאדם רואה או שומע, הוצרך לכך לראות ולשמוע, כדי שיקח ממנה מוסר וילמד מעשה להיטיב דרכו, ואז יעלה במסילה העולה בית ה', ומסופר שפעם אמר מרן הבעש"ט לתלמידו **המגיד ממעזריטש** פון יעדען עובדא וואס מען זעהט און פון יעדען עובדא וואס מען זעהט אדער מען הערט דארף מען אראף לערנען עבודת השם, שאלו המגיד האם גם מאינו יהודי ג"כ ניתן ללמוד הוראה בעבודת ה', א"ל הבעש"ט הן, התמלא המגיד בקרבו תמיהה גדולה, לפתע הופיע ערל אחד בעד החלון, נגר היה, וקרא כרזא, ישראליקל ישראליקל היש לך דבר מה שצריך תיקון, השיב לו מרן הבעש"ט, לא עתה אין לי, הגיב הערל, ישראליקל, זיך גוט, זיך וועסטו געפינען.

בחג השבועות שנת תק"כ נתעלה רבינו הק' מרן אור שבעת הימים בסערה השמימה בעיד מעז'יבוז ושם מנוחתו כבוד, לאורו ניסע ונלך.

ידוע שמרן רבינו הבעש"ט נסתלק בשבועות, והגאון **מזילנא** נסתלק בסוכות, ולכא' סוכות הוא חג של קדושה ודעת, ושבועות הוא חג התורה, וא"כ מרן הבעש"ט המסמל קדושה ודעת היה צריך להסתלק בחג הסוכות ואילו הגה"ק הגר"א המסמל את כח התורה היה צריך להסתלק בשבועות, אלא הקב"ה רצה שנדע שאותו כוח התורה שהיה להגאון מזילנא היה גם למרן הבעש"ט, ואותה קדושה ודעת שהיה למרן הבעש"ט היה גם להגה"ק הגר"א זיע"א.

פניני קודש מרבינו שלימ"א

~ המכה בפטיש לקבלת התורה היא האחדות ~
בארא פארק ארה"ב

כתיב דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום, ולכאורה מדוע מפורש כל הפסוק בלשון רבים, דרכיה דרכי, ושוב וכל נתיבותיה, ולמה לא כתיב בקיצור שדרך התורה הוא שלום,

אלא ללמדנו בא שצריך לדייק להתרחק בכל האופנים והדרכים מצל צילו של מחלוקת, כי כל התורה כולה אך ורק בשלום אפי' בנתיבותיה הקטנות.

וכמו שדיברנו דמעט שלום מכריע הוא להרבה שנאה ומחלוקת, ועם שלום זוכין להרבה ישועות ולהתקרב לאבינו שבשמים, כי שלום כלי מחזיק ברכה הוא ובה נזכה בעזיה"ת לגאולה השלימה בב"א.

אורייתא וישראל חד הם

איתא בשם הרה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א ישראל ר"ת יש שישים בבוא צותיות לתורה, כלומר דכ"א מישראל

גודל השיבות האחדות ובפרט לקבלה"ת המכה בפטיש לקבלה"ת הוא ע"י האחדות, כדאיתא בחז"ל ע"פ ויחנו ישראל נגד ההר, עוד אמרו חז"ל לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום, כדכתיב ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום, ובפרט בימי הספירה, אשר מתו בו תלמידי רבי עקיבא על אשר לא נהגו כבוד זב"ל, אע"ג שהיו קדושים וטהורים שרפי מעלה למעלה מהשגתינו, עכ"ז עלינו ללמוד מזה לימוד מוסר ע"ד פשטות, שצריך להיזהר מאד באהבת חברים ולכבדם באהבת ישראל בכללות.

ובלי מחזיק הברכה לקבלת התורה והמצוות וכן לכל הישועות בגו"ר הוא רק ע"י השלום והאחדות, והח"ח בהקדמת ספרו שמייה"ל כתב דע"י האחדות יבוא הגאולה כי חורבן ביהמ"ק ארע בגלל שנאת חנם, א"כ בשעה אחת שיהא בכל כלל ישראל אהבת חנים

הוא נגד אות אחת בתורה"ק, א"כ ע"י שנאה חסר כביכול אצלו כמה אותיות בתורה וא"א לזכות ולהתקשר באמת לתורה"ק, וע"י שלום ואחדות זוכן להתמדת והבנת התורה"ק ולקבל התורה והמצוות כי אז מקושרין לכל אותיות התורה"ק.

על מרן רבינו הבעש"ט הק' זיע"א להגל ההילולא בהג השבועות

מרן הבעש"ט הק' זיע"א כל הזמן היה חושש ומפחד שלא יפול לנוקבא דתהום רבא בשאל תחתיות. ולהבין נקדים דאיתא בשם הרה"ק ר' בונים מפשיסחא זיע"א, דישראל צריכים להישמר ולהזהר מהיצה"ר כאיש אחד עומד עליו עם גרון ומבקש להוריד ראשו ולהמיתו, ואם אין מרגישיין ועומדים בצורת שמירה זו סימן הוא שכבר הצליח להוריד ראשו, ומרן הבעש"ט הק' הגיע למדרגות נעלות ורמות מאוד, עד שזכה לגילויים אלווקיים גבוהים מאוד, אך עכ"ז הי' חושש לעצמו שלא יפול ח"ו למשהוא גאות ויפול בנוקבא דתהום רבא,

וידוע על הארז"ל הק' ויש מביאין זה גם על מרן הבעש"ט הק' אשר לפני פטירתם שנוו וחזרו על הפסוק אל תבואני רגל גאוה.

אגב בעת דברנו על הגאות, נדגיש שצריך להשמר שהוא לא יפול לגאות, ולהזהר שחברו יהא בשמחה, ולא כפי שיש נוהגין להקפיד על גאות חברו ושמחת עצמו וד"ל.

וכמו שידוע המעשה מהרה"ק מצאנו זי"ע, בעת שהתייסר ביסורים גדולים, וא' מחסידיו אשר הי' בקטנות המוחין ולא הי' בר דעת בשלמות נתן "עצה טובה" לרבו שיקבל את היסורים באהבה, ואמר ע"ז הרה"ק מצאנו שהחסידים שלו מקבלים יסורי רבם באהבה.

ומביאין ממרן הבעש"ט, שאמר שהוא למד יראת שמים מהיצה"ר עצמו, כי בשנות צעירותו התמיד והי' דבוק בתורה"ק הרבה, בין בנגלה ובין בנסתר, והי' חסר לו משהו שבמשהו בא' מגילוי התורה"ק, לכן רצה להוריד את שר התורה, וארע טעות אשר ירד היצה"ר עצמו למטה,

הבחין הבעש"ט שרוצה להזיק רח"ל מיד הזכיר שם מפסוק, כוון ששמע היצה"ר כך, פחד ורעד וברח לנפשו,

ומזה אמר מרן הבעש"ט שהוא למד ירא"ש מהיצה"ר אך לפחד ולרעד משמו הגדול והנורא, וכל קומה לפניך תשתחוהו, נגד שם שמים כל הטומאות שבעולם מתבטלן.

אהבת ישראל

אהבת ישראל שלו הי' עד א"ס באופן שאין שייך לתאר ומסופר שראה א' שנישק לבנו יחידו, א"ל מרן הבעש"ט, יאמין לי אשר יותר ממה שהוא אוהב בנו יחידו, אוהב הוא לכל או"א מיישראל,

ויש מספרים המעשה בגירסא אחרת מעט, שאמר מרן הבעש"ט לאותו אב על הקב"ה שאוהב לאו"א מיישראל יותר מאשר אותו אב, כי הקב"ה אוהב לרשע הגדול ביותר יותר משני צדיקים שכולם טוב וודאי שוררת ביניהם אהבה גדולה, עכ"ז הקב"ה אוהב לרשע הזה יותר.

הקב"ה מחכה לתשובה של ישראל באופן מופלא

ובכל מצב הקב"ה לא יחפז במות המת כי אם בשונו מדרכו וחיי, צופה לרשע וחפז בהצדקו, המלך הטוב ומטיב לטובים ולרעים, עד יום מותו תחכה לו אם ישוב תקבלו, וסבלנותו הוא עד א"ס, באופן נפלא ונורא מאוד.

פניני קודש

המשך מעמ' ב'

ובתומר דבורה כתב להתבונן בזה דרך משל לסבר את האוזן כי כלפי הקב"ה אין לנו השגה והבנה כלל וכלל בבוכ"ע מלך אשר ברוב טובו רצה לקרב אחד מעבדיו, אפי' שלא הי' נאמן למלך כ"כ, עכ"ז נתן לו המלך במתנה מקל זהב, אולי יחזור עי"ז למוטב, אך העבד ברוב חוצפתו וטפשותו, הכה במקל עצמו למלך, הלא וודאי שיקחו ממנו המקל זהב ויתחייב ראשו למלך וימיתו אותו,

והנה הקב"ה מחיי לכל הבריא, והאדם הוא מכונה נפלאה פלאי הבריא ממש, ואם הקב"ה יוציא חיותו ממנו, מיד הוא מתבטל ועבר מן העולם.

נמצא אשר עם חיות הבוכ"ע גופא, הם עושים מעשיהם המושחתים ורוצחים להכעיס ממש, אז ג"כ הקב"ה משפיע עליהם ומשמר חיותו בהם, ואינו לוקח מהם החיות שלא יוכלו להכעיס ולעשות נגד רצונו, אך עכ"ז השי"ת מאריך אפו ברוב סבלנותו, סובל ומעלים עין מסוררים אולי יבינו דעת ויחזרו בתשובה, ועד יום מותו תחכה לו אם ישוב מיד תקבלו, הצופה לרשע וחפז בהצדקו, ונותן להם חיות אולי יזכו ויחזרו בתשובה, וכ"א הוא בן יחיד ויש לו מקום אצל הבורא ית"ש, ויוכל לפעול כל טוב, רק צריך דעת והשכל להתחנן ולבקש סליחה על מעשינו, וממילא יושפע עלינו מטובו הגדול, ירחם המרחם וישמור המרחם עונכ"ז.

צער השכינה מצרות ישראל

כ"א עסוק הוא בענייניו בצערו ובמשבריו הפרטיים, ואין שם לב לצער השכינה, אך אמרו חז"ל כשמוגיע צער לאדם שכינה אומרת קלני מראשי קלני מזרועי (סנהדרין מו.), וודאי אם אדם חוטא כביכול מגיע צער בלתי מושג לשכינה"ק כי כביכול מרחיקים השכינה בעוונותינו.

והקב"ה נותן בעוה"ז עונשים להזכירו לחזור בתשובה שלימה, אמנם יש בזה בחינות עד א"ס, כי לפעמים נותן יסורים בעוה"ז שיתכפר לו כאן, ולא בעוה"ב, כמובא ברמב"ם ושאר סה"ק ששבעים שנה של ייסורי איוב בעוה"ז אינו משתווה לרגע אחד של ייסורי הגיהנם, והגיהנום הוא מהעונשים הקלים שם וצריך זכי להגיע לגיהנום, ובנ"י יחזרו בתשובה שלימה ולא ידעו משום צער וגיהנום, ויזכו כולם לגן עדן, כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב, רק אומות העולם, הם המה להם יגיע כל הצרות והגיהנום.

ואם יש צער לישראל בעוה"ז הרי השכינה מצטערת עמו כדכתיב "עמו אנכי בצרה", ושכינה מצטערת עם כל א' מיישראל, והקב"ה בצער גדול יותר כביכול כי לבנ"י נותן צרות בבחינת מספר קטן כדי שישונו בתשובה שלימה, ולעצמו נותן יותר ויותר וכביכול סובל הוא מכל הצדדים גם מעוונותינו חטאינו ופשעינו וג"כ מהיסורים שנותן לכפר עלינו, וא"כ הוא חוצפה גדולה לבעט ביסורין, כי הוא עצמו מצטער לטובתינו.

אמנם להתפלל ולבקש רחמים ומתנת חנים ודאי אפשר לפעול הכל לטובה כדכתיב ה' הצילה נפשי, הושיעני אלוקים כי באו מים עד נפש, הנה לא יום ולא ישן שומר ישראל, נפשי שפכי כמים לכך נוכח פני ה',

מדה טובה מרובה אם בנ"י שמחין הקב"ה ודאי שמח עמהם כי עמו אנכי, וממילא ישפיע עלינו ברכה ושפע רב טוב בגו"ר, וכביכול הקב"ה, יש לו מזה נחת רוח ושמחה גדולה, וירחם וישפיע עלינו כל טוב, ועי"ז יהי' לו יותר שמחה הגדולה ששייך כי עמו אנכי.

ידוע על מרן הבעש"ט הק' זיע"א בשנות הסתרנו שימש כעוזר למלמד, ויתכן שאח"כ הי' מלמד לבד ג"כ לתשב"ר, ומספרים שבעת לימודו עם הנערים הי'

מחנכם ומזככם מאוד, בהצנע לכת עד שזכרו מעמד מתן תורה בהר סיני,

ופ"א שאל אותם אם זוכרין מעמד הר סיני, ענו לו כולם, הן, חוץ מאחד מהם, ואח"כ יצא לתרבות רעה, בעת שהולכים לבהכנ"ס בשעת התפילה, היה מביאם דרך שדות ויערות בהצנע לכת, שר וזימר עם הנערים שירות ותשבחות לבוכ"ע בדבקות גדולה, והמשיך והשפיע משירת הלויים בביהמ"ק,

אך היצה"ר המסטיין לא סבל זה, והלביש עצמו כחיה רעה, ונכנס ובא בין הילדים, ופחדו וברחו ממנו, עד שלומן קצר נתפרדה החבילה,

מרן הבעש"ט עצמו ידע כי זה מעשה היצר, והרי הוא קיבל מאביו לא לפחד כלל משום נברא רק מהקב"ה לבדו, הלך והרגיע את הנערים ואבותיהם,

בדברים היוצאים מן הלב אשר נכנסים אל הלב, והשפיע עליהם להתאסף יחד שוב, ולקח מקל גדול בידו, וכשהגיעה החיה הרעה, הכהו בחווקה, עד שברח לו ולא חזר עוד, אח"כ שוב חזר ונחנכם בזמירות ותשבחות לבוכ"ע.

מרן הבעש"ט הק' מתבודד היה בין ההרים ומעורות כל ימות השבוע, רק לשבת קודש נהג לחזור לביתו, ואשתו הרבנית הצדקנית הכינה לו כל שבוע את מנת לחמו אשר לקח עמו בהתבודדותו,

פ"א כשלקח הסל עם הלחם חש כי הוא כבד, הסתכל וראה ששכח לאכול בשבוע הקודם, ואמרו ע"ז צדיקים שבאופן זה מותר להתענות ששוכחין לאכול. זכות מרן הבעש"ט הק' וכל הצדיקים יגן עלינו ובעדינו אויף אויסן אופן און אויף אייביג שנשמע ונתבשר בשו"ט, עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה.

*

הנה בשבת זו חג השבועות מרגלא בפומי' הרה"ק הבית אהרון מקארלין זי"ע (שבשבווע זה חל ג"כ יום היא"צ דילי') בדרך צחות: שבת אחר יו"ט הוא נאך יו"ט שפירושו דעדיין הוא יו"ט ונשאר בו מרישומו של יו"ט.

דברי תורה

המשך מעמ' א'

ועליונים שישו ותחתונים עליו בקבלת התורה מסיני. וראוי להעתיק דברים עילאים שכתב בספר ישמח ישראל (שבועות אות י"ח) בשם אביו הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר זיע"א על המדרש (שמו"ר כה, א) בשעה שעלה משה למרום בקשו מלאכי השרת לפגוע בו, צר הקב"ה קלסטרין של משה דומה לאברהם, אמר להם הקב"ה אי אתם מתביישיין הימנו, לא זה הוא שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו, עי"ש.

הפי' הוא דהקב"ה השייבם בזה תשובה ניצחת, שלא להם ראוי ליתן התורה רק לישראל, דהתורה ראויה להינתן לבעלי מידות טובות, ושייש להם מידות תורניות, וזה אין בכם המלאכים, וישנו בישראל, כשאתם ירדתם לתוך ביתו קיבל אתכם בסבר פנים יפות, ונתן לכם לאכול כדרך המנסת אורחים בספ"י ובשמחה רבה, ואתם כשבא בו"ד למרום אליכם תקנאו בו ותרצו לפגוע בו, מזה ניכר שאין בכם כוח מידות התורניות, ולזה אין ראוי לכם התורה, ולת לכם שייכות בגוה, עבדה"ק. ובכן ביום הזה הגדול והנשגב של קבלת התורה מוכיחים בני ישראל כי להם נאה ויאה לקבל התורה, ויש להם המידות התורניות הנצרכים לתורה, בזה שאין עושים שמחה וריקודים לכבוד קבלת התורה, כי מדרך מידה טובה ותורני לכבוש השמחה והצהלה בזמן שיש מי שכואב על הדבר שאנו שמוחים בו, ורק בואת יערב לנו שמחתנו, בשמחה השלימה שרוח המקום ורוח הבריות נוחה הימנו. (שבועות תשע"א)

שטיחת עשבים בבית הכנסת ובבתים בשבועות

כתב הרמ"א ז"ל (תצ"ד, ג), "ונוהגין לשטוח עשבים בשבועות בבתי הכנסיות והבתים זכר לשמחת מתן תורה", ובמשנה ברורה (שם, ס"ק י') כתב וזה לשונו: "שהיו שם עשבים סביב הר סיני כדכתיב הצאן והבקר אל ירעו וגו'".

עוד כתב המשנ"ב בהמשך דבריו: "ונוהגין להעמיד אילנות בביהכ"נ ובבתים זכר שבעצרת נידונו על פירות האילן (מג"א) והגר"א ביטל מנהג זה משום שעכשיו הוא חק העמים להעמיד אילנות בחג שלהם, עכ"ל".

אולם בספר "שערי ימי הפסח" להגר"ו טשזנר שליט"א (עמוד רסג) כתב דהא דביטל הגר"א הק' זי"ע הוא רק למה שכתב המג"א דנהגו להעמיד אילנות בבית הכנסת, אך לא להמנהג דשוטחין עשבים, ודכ"כ בספר "שלמי מועד" מהגאון רבי שלמה זלמן אורבאך זצ"ל (ריש פרק פו), והמהרש"ם ז"ל בספרו "דעת תורה" (סימן תצד) יישב המנהג דמעמידין, עיין שם.

וכן כתב בספר פסקי שמועות לר"א גולדברג שליט"א (שבועות עמ' פב) מס' הלכות חג בחג דמייתי מהגרי"ש אלישיב זצ"ל דהמנהג בארץ ישראל ליתן עשבים וירק בביהכנ"ס, דאצלינו מצויים רק ישמעאליים ואינם עושים כן אצלם, עיין שם.

מנהג כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א שהיה מקפיד מאוד על מנהג זה, ואף היה ממנה מאן דהו להעמיד בבית הכנסת דיליה פרחים וכיוצא בהם, ואף נהרג שמחה נשפכה על פניו הק' כשראם. וכן נהג ג"כ כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שיבלחט"א ומבקש שיעמידו אף בבית הכנסת וכן בביתו נאוזה קודש.

ודכן הוא מנהג ישראל הקדושים לעטר את ביהכנ"ס ובתיהם בפרחי נוי, אלא שיש לעורר (וכן העיר בס' שערי ימי הפסח חנ"ל) שלא יהיה בהפרחים חשש גזילה והדבר מצוי מאוד כגון שהורים שולחין ילדיהם הקטנים לקטוף מן ההפקר, דא עקא שהילדים אינם מבדילין בין המתיר לאסור, ולעיתים קוטפים מחצירות של בניינים משותפים או גינות פרטיות דקפדי אהא וד"ל.

על כן יש להזהיר גדולים על הקטנים בזה, וד"ל, וכן יש ליזהר שלא לקטוף מאילן עושה פרי לפי שאסורה להשחיתו. ומה שכתב בספר "נטעי גבריאל" (עמוד פ') דהספרדים אינם נוהגים להעמיד אילנות ועשבים, יעויין בקיצוש"ע להגר"ב טולידנו זצ"ל (עמוד קעו) דהביא מנהג זה בפרחים להדיא, ע"ש, ועיין עוד

הדוותא דאורייתא

בירורי הלכה ד"ת ומנהגי צדיקים בעניינים שונים

בכתב ונערך ע"י הג"ר משה חליוה שליט"א - מוח"ס עפני משה וש"א

בספר "נתיבות המערב" לר"א ביטון שליט"א (עמוד רד) מאי דאסף בזה דכן נהגו הספרדים, ופשוט.

תיקון ליל שבועות

מנהג כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א לערוך השולחן הטהור בליל שבועות, והיה אומר ד"ת ערוך לפני ש'זלחן, הוא ר"ת תיקון ליל שבועות, ואף אמר בקדשו דאם היו יהודים יודעים מגודל ענין ההתאספות בליל שבת יחדי, היו מתאספים בבתי הכנסיות כמו שנוהגים בליל שבועות, ובתי בכנסת היו מלאים עד אפס מקום מגודל הזכות שכ"א רצה לזכות להתאסף ביום זה, ומהאי טעמא ערך מרן זיע"א את שולחנו הטהור ביום זה. ולאחמ"כ היה הולך למקוה טהרה וטובל, וביציאתו היו פניו כפני אש להבה,

ואף כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א נוהג לערוך את שולחנו הטהור בליל שבועות סמוך לעלוה"ש.

קריאת אקדמות

נהגו בני אשכנז לומר הפיוט הקדוש "אקדמות" בארמית קודם קריאת התורה בשבועות, ובמשנ"ב (תצד, סק"ב) כתב דהמנהג לאמרו קודם שמתחיל הכהן לברך על התורה, וועיין שו"ת פנים מאירות חלק ג' סי' ל"א במנהג הקדמונים בהא.

מנהג כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לקרוא בעצמו האקדמות וקורא פיסקא אחת והקהל אחת כנהוג עד גמירא.

ואצל הספרדים נהגו בשעת פתיחת החיכל לקרוא "כתובה", עיין בספר "נהגו העם" (עמ' נח) וכתובה דא חיברה חמשורר מהר"י נאגרה זי"ע, ונדפסה במחזורים.

אכילת מאכלי חלב ודבש

כתב הרמ"א ז"ל (תצד, ג), "ונוהגין בכמה מקומות לאכול מאכלי חלב ביום ראשון של שבועות", עיין שם בטעמי, ועיין עוד במשנה ברורה (שם, יב) טעם נוסף לזה, וכבר האריכו בטעם הענין קמאי ובתראי, ואכמ"ל.

מנהג כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א לאכול אחר קידוש היום דבש וחלב על שם הכתוב "דבש וחלב תחת לשונך", דהתורה נמשלה לחלב ודבש.

(עיין עוד מדרש שיר השירים, יא) ונזכר האי מנהגא במ"ב (שם ס"ק י"ג) להדיא וזה לשונו: "גם נוהגין בקצת מקומות לאכול דבש וחלב מפני התורה שנמשלה לדבש וחלב כמש"כ "דבש וחלב תחת לשונך" וגו', עכ"ל,

ומקורו נתבאר בשעה"צ (ס"ק י"א) דהוא מהחק יעקב משום הכל בו ע"ש היטב, ועיין עוד בספר שערי ימי הפסח (עמוד רסח) וספר טעמי המנהגים (עמוד רפ"א), ועיין בכף החיים (תצ"ד, ס).

טעם שנקרא חג השבועות בשם עצרת

בטעם הא דאקרי חג השבועות עצרת כתב הרמב"ן ז"ל (פרשת אמור, כג לו) בתוכן דבריו וזה לשון קדשו: "וציוה בחג המצות שבעה ימים בקדושה לפניהם ולאחריהם כי כולם קדושים ובתוכם ה', ומנה ממנו תשעה וארבעים יום שבעה שבועות כימי עולם וקידש יום שמיני כשמיני של חג, והימים הספורים בינתיים כחולו של מועד בין הראשון והשמיני בחג, והוא יום מתן תורה שהראם בו את אשו הגדולה ודבריו שמעו מתוך האש.

ולכך יקראו רבותינו ז"ל בכל מקום חג השבועות עצרת כי הוא כיום שמיני של חג שקראו הכתוב כן, ע"ש בכד"ק.

ומצאתי בסה"ק בינת ישראל להרה"ק רבי ישראל שפירא זי"ע הי"ד מגראדזיסק (דף פא, מדח"ס) דפירש בטעם הדבר דאקרי חג השבועות עצרת, לפי דבכל יו"ט ישנה מצוה של עשיה בפועל וכגון בפסח - מצה, בראש השנה - שופר, בסוכות - מצות סוכה, ובשבועות אין שום מצוה של עשיה.

וזהו משום שאחר הזדככות גמורה ותיקון כל המידות אין מקום לעשיה בפועל, ובשבועות דנתקן הכל עד הספירה האחרונה שהיא מלכות שבמלכות, אין מקום באמת לעשיה בפועל, לפיכך לא עיזתה התורה שום מצוה של עשיה ביום טוב זה, האמנם דאי אפשר להישאר תמיד במדרגה זו להיות עומד במקום אחד, אך צריכין להתחיל מחדש מהדרגה הראשונה וחוזר חלילה, להכי אקרי יו"ט זה עצרת, שצריכים לעצור עצמם מגודל ההשתוקקות ולהתחיל בעבודה מחדש, מהדרגה הראשונה לקיים את המצוות בפועל, ודפח"ח.

ועלה ברעיונו די"ל על דרך הרמז דהנה "עצרת" גימט' ש"ס ת', וביאורו דאיתא בספרים הקדושים דלסט"א איכא ת' מחנות, והכנעתן ע"י עמל התוה"ק, ובפרט לימוד הש"ס בעיון כדבעי, דהיציג"ר מסיתו לבטל תלמידו בתואנות שונות, ועל ידי דגריס באורייתא יומם ולילה ובפרט בלימוד הש"ס, זוכה להכניע להני ת' מחנות, וק"ל.

וע"ע בגליון זה"מ (גל' תרי"ד) מ"ש בזה כ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זיע"א מענין לימוד הגמ' מיט רש"י ותוס'.

יתר על כן ידוע מהגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל דקאמר משום דרשות הר"ן דשבועות הוי יום הדין על התורה הקדושה. על כן יאזור כגבר חלצו לעמול בתורה הקדושה כדבעי, ובמידה שאדם מודד יזכה לסייעתא דשמיא עצומה ויראה פירות בעמל תורתו בס"ד.

קודם מתן תורה יורדים נשמות מהעולם העליון לסייע לכל ישראל לקבל את התורה.

הרה"ק בעל התפארת שלמה זי"ע כותב בפר' במדבר על הפסוק: "תפקדו אותם לצבאותם אתה ואהרון, ואתכם יהיו איש איש למטה איש ראש לבית אבותיו הוא". - "כאשר הפרשה הזאת אנו קורים אותה תמיד קודם שבועות כי היא הכנה לקבלת התורה.

וזהו שכתוב "ואתכם יהיו", פירוש - כוחם של משה ואהרון יהיה תמיד עמכם לסייע לכל הבא לטהר!... "תפקדו אותם" - לשון פקודה - פיקדון, כי בימים האלה קודם מתן תורה, כבר מתנוצצין בחינת מתן תורה, ויורדים נשמות מעולם העליון לסייע לכל בני ישראל לקבל את התורה כמו שהיה אז!

שלושת ימי ההגבלה - ימים המיוחסים.

את הימים מר"ח סיון עד לשבועות ובתוכם שלושת ימי ההגבלה נוהגים לקרוא בשם "הימים המיוחסים". מה מוצאו של השם הזה? הטעם הפשוט הוא: מפני שאותם הימים שבין ר"ח סיון לבין חג השבועות הם מיוחסים ומוקפים משני הצדדים בימים מיוחדים, אך בכל זאת אנו צריכים להבין מהו הלשון של "ימים מיוחסים" ולא "ימים מיוחדים"? אלא אפשר להסביר על פי מה שכתוב במדרש ילקוט שמעוני: "בשעה שנתן הקב"ה את התורה לישראל, נתקנאו בהם אומות העולם ואמרו: מה ראו אלו להתקרב יותר מאלו? אלא שהוא (הקב"ה) חונף בהם ונושא להם פנים... סתם ה' את פיהם ואמר להם: הביאו לי ספר יוחסין שלכם, שנאמר הכו לה: משפחות עמים" (תהילים צ"ז). וזה הוא הטעם שקוראים לימים האלה שלפני מתן תורה "הימים המיוחסים".

*

סיפר הרה"ק רבי אברהם יצחק מבארתיב זי"ע, ששהה שנה אחת בחצרו של הרה"ק הדברי חיים מצאנז זי"ע מר"ח סיון עד אחר חג השבועות. וקודם חג השבועות בא לצאנו אחד מהנכדים המיוחסים, וכידוע שדה"ק מצאנז זי"ע היה מקרב ומראה אותה חובה מיוחדים לבגש"ק. אבל אותו אחד היה איש פשוט, וגם התנהגותו לא היתה ראויה לבגש"ק... שאל אותו הרה"ק מצאנז: מדוע קוראים לאלו הימים קודם שבועות, "ימים המיוחסים"? והוא לא ידע להשיב על כך. אמר לו הרה"ק מצאנז: אני אומר לך למה: כי קודם מתן תורה, היו המיוחסים חשובים, אבל זהו קודם חג השבועות, ולפיכך נקראים ימים המיוחסים... אבל אחר חג השבועות, היינו אחר מתן תורה, מי שהוא למדן ומתנהג בדרך ארץ שקדמה לתורה, הוא מיוחס!... ואם לאו, אין לו שום יחוס לכבודו...

גודל מעלת וקדושת היום

בגודל מעלת קדושת וערכת יום זה, היה הרה"ק בעל הדברי ישראל ממודיץ זי"ע מפרש את המשנה המפורסמת: "אמר ה' עקיבא אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים ומי מטהר אתכם". דיינו, לפני מי? - קודם יום החמישי, שהוא גימטריא "מי" - אתם מטהרים את עצמכם ומבקשים להיות בבחינת הבא לטהר!... אבל, "ומי" - היינו מיום החמישי "מטהר אתכם" - אני בלבד מטהר אתכם ע"י השפעה וקדושה עליונה הירודת מלמעלה באותו היום לכל אחד ואחד!

שבועות יום הדין בתורה - ברוחניות

כתב הר"ן בדרשותיו, כשם שראש השנה הוא יום הדין לכל עניני העולם, משום שבו עמד אדם הראשון בדין, ובחג (סוכות) נידונין על המים כי מנסכין את המים, ובפסח נידונין על התבואה כי מביאין בו מנחת העומר, כך גם חג השבועות שבו ניתנה התורה לכל עם ישראל, הוא יום הדין לענין קבלת התורה של כל יחיד ויחיד, ובו נקצב לכל אחד ואחד לאיזו דרגה יגיע בעסק התורה!

כמו כן מצינו בספר ישמח ישראל להרה"ק מאלכסנדר זי"ע "כמו דבראש השנה הוא יום הדין על כל באי עולם מי חיה ומי ימות חלילה בגשמויות, כן בחג הקדוש העצרת הזה הוא

ממעיינות החג פנינים וסיפורים נפלאים לשבועות

יום הדין מכל עניני פרנסת וחיות הנפש, ואת מי להזיז לו לעזר ולסעד שיהיה ביכולתו ללמוד בתורת ה' בדעת צלולה ולאסקו שמעתא אליבא דהלכתא, כי הראש השנה שבעצרת הוא על רוחניות!...

וכך היה הרה"ק רבי ברוך ממועזיב זי"ע אומר: אני רואה מפני חג השבועות יותר מראש השנה!... כי בראש השנה המושפט הוא על פרנסה, וכלשוננו, אבילקיע ארויף, אבילקיע אראפ... אבל לא כן בשבועות שהוא יום הדין לכמה תורה ורוחניות נספוג בשנה זו, ועל כך אני מתיירא ביותר!

ואילו הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע נעמד פעם בחג השבועות ואמר: ריבונו של עולם! את היום הטוב הזה, העני אוהב הרבה יותר מראש השנה... כי בראש השנה אתה בבחינת מלך ושופט, והננו ממליכים אותך "מלוך על כל העולם כולו", ולכן אין אתה יכול למחול על כבודך, כי ידוע ההלכה "מלך שמהל על כבודו אין כבודו מחול. אבל בחג השבועות, זמן מתן תורתנו, הרי אתה בבחינת "רב", והיום הזה אתה יכול למחול את כל החטאים והעוונות, שהרי "רב שמהל על כבודו כבודו מחול... ולכן תוכל לזכות אותנו בדין הזה של הרוחניות, "לשנה טובה ברוחניות" שבועות.

האור החיים הק' זי"ע מסביר בטעם קריאת החג כפי כולם: - "שבועות", ולא "עצרת" או ביכורים כפי שמוזכר בתורה.

כי "שבועות" הוא גם מלשון "שבועה"... כי ביום מתן תורה נשבעו הם יתברך וכנסת ישראל זה לזה שבועה הדדית! אנו נשבענו לריבון העולמים, שלא נחליף אותו חלילה, באלוהים אחרים, והוא נשבע לנו, שלא יחליף אותנו בעם אחר!... ואילו הגר"א מוילנא זי"ע אומר: כי במילים "שבועת" (חסר), רמזוים כל שמות החג! "שבועות", "בכורים", "עצרת", "תורה".

*

מסופר על האחים הקדושים - הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זי"ע והרה"ק רבי פינחס בעל ההפלאה זי"ע, כשהיו ילדים רכים, פנה אליהם אביהם פעם בליל שני של פסח, אחרי ספירת העומר ושאלם: איזו מסכת אנו צריכים ללמוד כעת? ענה הגדול: עכשיו אנו צריכים ללמוד "מסכת שבועות"... שאלו האב: האמנם חושב אתה ילדי יקירי, כי מסכת שבועות עוסקת בעניני חג השבועות? ענה הילד: יודע אני גם יודע - כי מסכת שבועות עוסקת בעניניהם של הנשבעים שבועת אמת או שבועת שוא ועוד. אבל דווקא משום כך סבור אני, כי היא מתאימה כל כך ללימוד עכשיו, שהרי מאז חג השבועות הראשון, זמן מתן תורה, כולנו "מושבעים" מדר סיני לקיים את התורה. וכשנלמד מסכת שבועות נדע כמה חמורה היא השבועה ועד כמה צריך לדקדק על קיומה!...

החסיף הנער ואמר: ארבעים ותשעה ימים יש בין פסח לשבועות, ומסכת שבועות מכילה מ"ט דפים, נוכל, אם כן, ללמוד דף בכל יום, ולסיים בעזרת ה' את המסכת בערב שבועות!...

לשנה אחרת שאל האב את בנו הפעוט, פינחס, בן השש: אמור נא לי ילדי, איזו מסכת נתחיל ללמוד השנה לקראת חג השבועות?

ענה הילד: אני סבור שראוי לנו ללמוד עכשיו שתי מסכתות! "כתובות וקידושין". ואם תשאל אותי מה העניין של המסכתות הללו לחג השבועות? אומר לך, הרי אתה אבא, למדתנו שהקדוש ברוך הוא "קידש" את עמו ישראל על ידי חופה וקידושין, כמו שכתוב "וארשתוך לי לעולם". כפה עלינו הר כגיגית, דוגמת חופה, וכתובה נתן לנו - הלא היא התורה, וקידש אותנו במצוותיו, אם כן ראוי, שלפני חג השבועות, שהוא יום שקדשנו ה' לו לעם, נלמד מסכתות

"כתובות וקידושין", כדי שנדע, כי הקידושין שרירין וקיימים, ושני הצדדים צריכים לקיים את תנאי הכתובה!... זמן מתן תורתנו.

*

שאל הרה"ק בעל החידושי הרי"ם מגור זי"ע - מפני מה נקרא חג השבועות "זמן מתן תורתנו" ולא "זמן קבלת תורתנו"?

אלא הסביר ואמר: מפני ש"זמן מתן תורתנו" היה רק פעם אחת, לפני אלפי שנים, ואילו "זמן קבלת תורתנו" לא פסק מעולם... כי בקבלת התורה חייב יהודי לעסוק מידי יום ביומו... *

הגה"ק רבי ישראל מסלנט זי"ע אמר יסוד גדול בלימוד התורה: בקבלת התורה אנו רואים, כי התורה ניתנה במקום בלתי ידוע - במדבר... בזמן בלתי ידוע - דיש מחלוקת האם בו סיון או בו סיון... וכל זאת למה? אלא יסוד גדול אנו רואים מכאן: יש כאן הוראה לדורות הבאים, "התורה לא תלויה בזמן מיוחד, ולא במקום מסוים!... כי לעיתים קרובות מורה האדם היתר לעצמו: "כאן אין יכולים להתנהג כמו בבית, כאן מקום חופשי... כאן מדינה חופשית... היום זהו אנו חיים בזמן אחר, אין ביכולתנו לחיות כפי שחיינו לפני עידן ועידנים... לפיכך נאמר: שיהיו דברי תורה בעיניך, כאילו היום ניתנו. כי התורה תמיד שרירה וקיימת, ותמיד היא עומדת בחידושה!...

להמחשת ענין זה היה מספר את הסיפור הבא: בתקופת המשכילים, היה לאחד מן הרבנים ויכוח עם משכיל מעדת המתחדשים בעניני הדת. בין הדברים אמר לו המשכיל שהוא בטוח שאילו משה רבינו היה חי בתקופתנו בוודאי היה כותב את התורה כפי רוח הזמן... אמר לו הרב, הבה ואספר לך מעשה שהיה, סוחר אחד שכר בעל עגלה להוביל אותו וסחורתו ליום השוק אשר בלייפציג, והתנה עמו בתנאי כפול ובקניין גמור על פי ההלכה, שאם לא יביאהו למחוז חפצו בזמן, יפסיד את שכר נסיעתו, וגם יצטרך לשלם לו ההפסדים שיגרמו לו על ידי שלא יוכל למכור סחורתו בזמן. הימים היו ימי חורף, והם עוד לא הרחיבו לצאת מן העיר, ושלבג כבד החל לרדת אשר כיסה את עין הארץ, ותעה הבעל עגלה בדרכו, ובדרך גם ועמל רב, הגיע למחוז חפצו, אולם היות ואיחרו את המועד של יום היריד, הפסיד הסוחר הרבה מדמי סחורתו.

ה"בעל עגלה" למרות שאיחר את היריד ולא קיים את התנאי, דרש מהסוחר את שכר נסיעתו, אך הסוחר לא רק שסירב לשלם, אלא אף תבע ממנו לשלם לו את ההפסדים כפי שהוסכם בניהם. לאחר דין ודברים ניגשו אל רב העיר שיורה להם מה לעשות. כמוכן פסק הרב לטובתו של הסוחר וחייב את הבעל עגלה, כששמע הבעל עגלה את הפסק התחיל לזעום ולומר: רבי, מדוע חייבתני בדין, הרי אונס רחמניה פטריה? השיב לו הרב בנחת, "לא אני חייבתך, אלא תורתנו הק' חייבה אותך, פסקתי על פי דין תורה ואני מה לי כי תלין עלי"...

הרה"ק בעל עגלה קמעא ואמר: יאמר לי הרב מתי ניתנה תורתנו הק' לישראל, באיזה זמן ובאיזה חודש? השיב לו הרב: וכי מי אינו יודע שחג מתן תורתנו חל בשישי בסיון, כששמע הבעל עגלה זאת קפץ ואמר בלמדנותו הרבה... "בשישי בסיון הייתי נוסע לבטח ולא הייתי מאחר אף רגע! ומתורה שניתנה בסני בירחי הקיץ אי אפשר לפסוק ולהוציא משפט בחדש טבת... לדידי ברור הדבר כי אילו נתן משה רבינו את התורה בטבת היה כותב לפטור אותי... שכן או המשפט שונה לחלוטין לפי רוח הזמן, והדין היה בוודאי נוטה לזכותי!...

סיים הרב את דבריו כבעל עגלה זה - נמשלת גם אתה בעיני, שאתה חושב שהתורה הק' נשתנתה ח"ו לפי רוח הזמן.

ליקוטים נפלאים

למנה שטיחות העשבים בשבועות

מעשה הגבאי שלא הניח להבחורים לעשותו, והרע לוקיני ה"חתם סופר" ז"ע מאוד על מעשהו של הגבאי הזה, ורחמנא ליעלן לא השלים אותו גבאי את שנתו... (חוט המשולש)

על הצדיקים ועל החסידים
איתא במושנה (ראש השנה ב.) באחד בשבט ראש השנה לאילן כדברי בית שמאי, ובית הלל אומרים בחמשה עשר בו.
 עוד איתא שם (פז.) בארבעה פרקים העולם נידון וכו' בעצרת על פירות האילן.
 וצריך להבין, מפני מה בט"ו בשבט נוהגין לברך על הפירות, אף שאין הוא ראש השנה לפירות אלא רק לאילן, ואילו בחג השבועות בעצרת נהגין להעמיד אילנות טובות, אע"פ שאין רק נידונים על הפירות ולא על כל האילן, ובפשטות היה לנו לעשות להיפך, להעמיד אילנות בבית הכנסת בט"ו בשבט, ואילו בחג השבועות היינו צריכים לברך על פירות האילן.
 והענין הוא - שהאילן הוא הצדיק כידוע, והפירות הם החסידים המסתופפים בצילו ומקושרים אליו. והנה בט"ו בשבט נידונים הצדיקים הנקראים אילן, איזה חסידים יתדבקו ויתקשרו אליהם, כי ישנם חסידים פחותי ערך המקרבים את עצמם לצדיק אמת, וגורמים על ידי מעשיהם אשר אינם טובים, שהמון העם ידברו על הצדיק עתק, על רבותיהם הקדושים, לכן מברכים או על פירות האילן המרמזים על חסידים שמתדבקים לצדיק, שגם הפחותי ערך שביניהם ישוּבו ויטיבו את מעשיהם, כדי שיתקשרו שמו יתברך על ידי הצדיקים והחסידים.
 ואילו בחג השבועות בעצרת נידונים החסידים הנקראים פירות האילן, לאיזה צדיק יתדבקו ויתקשרו, כי ישנם כמה חסידים יראים ושלמים בתורה ובתפילה, שמקורבם ומדובקים לצדיק שקר ח"ו, לכן מעמידים בבית הכנסת אילנות הנותנים ריח טוב, לרמוז לאותם חסידים שיתפללו היום שיעמיד להם השי"ת ויזמין לפניהם צדיק אמת הנקרא אילן להתדבק בו, כי לזכות לבוא ולהתקרב לצדיק אמיתי הוא באמת רק סיעתא דשמיא. לכן טוב להיות בעצרת - בחג השבועות אצל הצדיק.

רמז לכשמים שבמתן תורה

נראה לי, היינו שנוהגים לפזר דברים המרחיבים ריח טוב כיום טוב זה [חג השבועות], וזה בא לרמוז, שבעת מתן תורה שקיבלו בני ישראל את התורה הק', נתמלא באותה שעה כל העולם כולו בכשמים על כל דיבור ודיבור שהשמיע הקב"ה ואח"כ משה רבינו ע"ה, כמובא בגמ' שבת (פח:) ע"י"ש. (דרשות חתם סופר)

הקפדת ה"חתם סופר" בקיום המנהג

שמעתי כי בכל חג השבועות, כאשר לכבוד יום טוב נתפאר בית אלקינו על ידי עשבים אשריחים נודף ואילנות שונות, ועל מקומו הקדוש של זקני בעל "חתם סופר" ז"ע בבית הכנסת, נהגו גם כן לעשות כמין כילה מיוחדת מענפי אילנות שונים ומיני עשבים רבים.

מעשה נורא

מסופר מעשה נורא שפעם אחת קרה מקרה שגבאי אחד העביר את המנהג הנוכרי לעיל, ובבואו לבית הכנסת וראה איך הבחורים תלמידי ישיבת זקני ה"חתם סופר" ז"ע מכינים את העשבים ואת האילנות בדחילו ורחימו כדת היום, גער בהם ולא הניח להם לעשות ולקיים את המנהג הקדום שיסודו בהררי קדם.

והנה בחג השבועות בעת שבא זקני ז"ע לבית הכנסת, וראה שנסתנה הלילה הזה מכל ליל חג השבועות, שאל על הדבר שמה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות, והגידו לו על

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

ברכת מזל טוב נאמנה

לידידנו הדגול מחשובי אברכי אנ"ש היקרים, מלא וגדוש בתו"ש ומידות טובות, מופלא ומצויין בנועם מידותיו והלכותיו הנעימים והישירים, מחשבניו מתפללי בית מדרשו בארה"ב, ד"ס ומקושר בכל נימו נפשו לכ"ק מרן רבינו שליט"א ה"ה
 הרה"ח ר' עקיבא יונה לעדעיה שליט"א - בארא פארק ארה"ב
 לרגל שמחת הולדת הבת בשעטומ"צ יה"ד שיזכה לרוב נחת ממנה ומכל יוצ"ח ואך טוב וחסד יהיו מנת חלקו כל הימים, מיט א געזונטע אידישע שמחה שטענדיג אכ"י.

ברכת מזל טוב

הננו לשגר בזה מעלת האי גברא רבא האברך היקר מחשובי מתפללי בית מדרשו, כליל המעלות והמידות, עוסק ויוגע בתורת ה', אוהב על מכריו, וענות חן נסובה על פניו, הירף ובקי בממנו התורה ומאיר פניו לכל אדם, הרה"ח רבי בנימין מנדלבוים שליט"א
 לרגל שמחת אירוסי הבת במז"ט יה"ד שיזכה לרבות נחת מהם ומשאר כל יוצ"ח, רב תענוג ונחת, מתוך הרהבת הדעת אכ"י.

ברכת מזל טוב

הננו לשגר בזה מעלת האי גברא רבא האברך היקר מחשובי אברכי בית מדרשו, כליל המעלות והמידות, עוסק ויוגע בתורת ה', אוהב על מכריו, וענות חן נסובה על פניו, מאיר פניו לכל אדם, הרה"ח רבי פנחס גולדנברג שליט"א
 לרגל שמחת נישואי הבן במז"ט יה"ד שיזכה לרבות נחת מהם ומשאר כל יוצ"ח, רב תענוג ונחת, מתוך הרהבת הדעת אכ"י.

ברכת מזל טוב נאמנה

למעלת ידידנו היקר והמפואר, על כל מכריו אוהב וחביב, מייקירי וחשובי אנ"ש, לבו ער והם לכל דבר שבקדושה, רחום ומקויר רבנו וחכמים, מתומכי הגליון הקדוש וכל קדשיו בכל עת ויענות מופלג בכל מידה ומעלה, מקושר למרן אדמו"ר רבינו הקדוה"ט זיע"ל ומרן רבינו שליט"א שיבלחט"א, ה"ה הנדיב החשוב ר' שמעון ביקעל שליט"א - ליקודק - ארה"ב ולחותנו מנכבדי אנ"ש, דבוק לרבוה"ק, היקר שבערכין, רודף צדקה וחסד בל"ג הנה"ח הרבני ר' ברוך יחזק שווארץ הי"ו ויליאמסבורג - ארה"ב לרגל שמחת הולדת הנכדה - הבת בשעטומ"צ יה"ד שיזכה לנחת ממנה ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונחורא מעליא, ולשמחת יו"ט חג שבועות עלינו ועל כל ישראל אמן. ואך טוב וחסד ששון ושמחה יהיו מנת חלקם כל הימים. אכ"י.

גליון זה נודב לזכות ידידנו רבי שמעון ביקעל לרגל השמחה וזכות זאת תגן עליו ומשפחתו באלף המון

ברכת מזל טוב נאמנה

הננו לברך מעומקא דליבא ובכל לשון של יחידות וחובה לידידנו ותומכיו העומד לימינו היקר באנשים מייקירי אנ"ש, לבו ער ופתוח לכל דבר שבקדשים, תורה ויר"ש אצלו משולבים, רחום ומקויר רבנו וחכמים ואיחו גופיה צורבא מדרבנן, הנגיד הנכבד רודף צדקה וחסד, מסוד ודבק לרבוה"ק מלעלוב
 הרה"ח ר' שמואל בריל שליט"א - בארא פארק - ארה"ב לרגל שמחת נישואי בנו המהולל, לבו חזה עולה על כולנה, הטוב והמייטיב עם הבריות, כלי מוחזק ברכה החתן שלום הי"ו עב"ג בשעטומ"צ יה"ד שיזכה לרוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח, ויזכו לבנות בית ולגדלו ולחנכו על מבוני התורה וההסידות, מתוך שמחה ואורה לשם ולתפארת.
 גליון זה נודב לזכות רבי אביגדור שלום לרגל השמחה ועל כל ישראל אכ"י.

ברכת מזל טוב נאמנה

לידידנו החשוב והיקר, מעוטיר במידות מזהבות, תורה ויר"ש אצלו משולבות, כלי מוחזק ברכה, על כל מכריו אוהב ומחולל, מקבל כל אדם בסבר פנים יפות דבוק לרבותינו הקדושים בכל לב ונפש
 הר"ר אביגדור שלום הי"ו לרגל שמחת הנכנס הבן יניק והמים כמו אברהם שלמה נ"ו לעול תורה ומצוות בשעטומ"צ יה"ד שיזכה לרוב נחת ממנו ומכל יוצאי הלציו, ולגדלו ולחנכו על מבוני התורה וההסידות, מתוך שמחה ואורה לשם ולתפארת.
 גליון זה נודב לזכות רבי אביגדור שלום לרגל השמחה ועל כל ישראל אכ"י.

מלא טבא מעומקא דליבא

ברגשי כבוד יוקר הננו לשגר כסא דברכתא להאי גברא יקירא, הנגיד הנכבד מאוד נעלה, הטוב והמייטיב עם הבריות, איש המודות ברב הבונות, קשור בכל לב ונפש למרן רבוה"ק אדמו"ר זיע"ל וליבדלט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
 כש"ת מו"ה ר' ברוך ערבליך שליט"א לרגל שמחת הולדת הנכדה תחי' בשעטומ"צ יה"ד שיזכה לנחת ממנה ומכל יוצ"ח ומשפחה וזכר וזכרונותיה, ונשפיע ברכה והצלחה בבריות גופא ונחורא נפישא אמן. ולשמחת יו"ט חג שבועות עלינו ועל כל ישראל אמן.
 כעיתירת המאחלים בכל לב: קהל חסידי לעלוב מערכת "זכרו תורת משה".

לכל קודמינו היקרים ולכל בית ישראל

ברכת א פרייליכע יו"ט קודש שבועות עלינו ועל כל ישראל אמן. גליון הבא יופיע בעז"ח בל"ג על פר' נשא

לעילוי נשמת

יחזקאל מאיר ע"ה בן הר"ר צבי ארי' שיחי' נלב"ע ו' סיון יום א' דחג השבועות תשי"ג
 תהא נשמתו צרורה בצרור החיים
 הונצח ע"י אביו שיבלחט"א, הנגיד הנכבד, רודף צדקה וחסד בל"ג, הקשור בל"ג ל"ק רבינו שליט"א הר"ר צבי ארי' פרידמאן הי"ו פלעטבוש - ארה"ב
 לרגל שמחת הולדת הנכדה תחי' בשעטומ"צ יה"ד שיזכה לרוב נחת ממנה ומכל יוצ"ח ומשפחה וזכר וזכרונותיה, ונשפיע ברכה והצלחה בבריות גופא ונחורא נפישא אמן. ולשמחת יו"ט חג שבועות עלינו ועל כל ישראל אכ"י.

ברכת מזל טוב נאמנה

הננו לשגר לכבוד מעלת ידידנו היקר והנעלה מחשובי ופארי אנ"ש, אשר ענות חן נסובה על פניו, תורה ויר"ש וחסידות אצלו צמודים, עדין הנפש ונעים הליכות, מסוד ודבוק בכל נימו נפשו למרן רבינו שליט"א, שלהיו"ח הרה"ח יוסף דוד האקנין הי"ו לרגל שמחת נישואי הבת עב"ג החתן המופלג והנעלה דבוק ומקושר לכ"ק מרן רבינו שליט"א הבה"ח מנחם מרדכי בן אבו עב"ג בשעטומ"צ יה"ד שיזכה לרוב נחת ממנה ומכל יוצ"ח ח"ה ויזכו לבנין עדי עד, מתוך אושר ועושר, זכ"ס.

לאנ"ש וידידי היקרים
 החתונה התקיים א"ה ביום חמישי ז' בסיון באולמי "התמר" - המצפה לבואס - יוסף דוד האקנין